

Ter nagedachtenis van den waardigen leeraar, Nikolaas Schotsman

<https://hdl.handle.net/1874/35390>

gll

11

T E R

N A G E D A C H T E N I S

V A N

DEN WAARDIGEN LEERAAR,

NIKOLAAS SCHOTSMAN:

TE LEYDEN, BY

L. HERDINGH EN ZOON.

1822.

Zoo ploft op 't onverwachtst het onweêr neêr op de aard,
En velt des Landmans fchat van beemd en vruchtboomgaard!
Nog kortlings floeg hy 't oog vol blijdfchap op dien zegen;
De hoop ftond aan zijn zij', en loeg hem lieflijk tegen
By 't opgaan van den dag, maar, eer hy de avond ziet,
Is al zijn hoop en vreugd herftellingloos te niet.
Zal zich de droeve nu naar 't Alvermogen keeren
Die (naar zijn oog 't befchouwt,) dat onheil af kon weeren,
En vragen in zijn waan den Schepper andwoord af,
Waarom Hy weêr ontruikt wat Hy zoo mildlijk gaf?
Neen; denk hy slechts te rug aan 't geen hy zoo veel jaren
Van dien verwoeften grond en vruchtwarand mocht gaären,
En, met een hart vol dank voor wat hy reeds genoot,
Zwijg' hy zijn' Vader ftil in 't geen Zijn wil befloot;
Volzeker, dat wat lot ons op deze aard bejegen',
Hoe fmartlijk het ons fchijn', tot weldaad is en zegen!

Eens,

Eens, eens lost de Eeuwigheid voor ons verklaard gezicht
 Dat donker raadfel op by d'oorsprong - zelf van 't licht !

Hoe velen staan er thands door 't onweêr neêrgeslagen !
 Ja, honderd, die in rouw, met twijfelende oogen vragen
 By d' omgeworpen tronk : Is 't waarheid dat hy viel ?
 Ik meê roep met hun uit, met diep geroerde ziel,
 Zou 't waarheid zijn ? Dan ach, hoe zou hy twijfelen mogen
 Wien menigmaal een hoop op 't finartlijkst heeft bedrogen
 Op 't aardfche stof gebouwd, dat als een damp vergaat !
 Doch, droeven, die verftomd by SCHOTSMANS doodmaar staat,
 Hoe zou hier 't fchreiend hart uw leedgevoel verzwelgen ?
 Zoo wordt eens vaders dood beweend van dankbre telgen !
 Uw tranen voegen hier, uw diep gevoelde rouw :
 Wie leeft er die zijn dood die fchatting weigren zou ?
 Weent, ongeveinsden, weent ! uw tranen zijn hem hulde,
 Die met zoo warm een hart den Leeraarsplicht vervulde ;
 Die ijvrig in de dienst des Opperherders stond,
 En trouw en waakzaamheid aan liefde en moed verbond.
 In eenvoud, hun gelijk die God heeft uitgelezen
 Om tolken van Zijn woord langs heel deze aard te wezen ;
 In needrigheid, als zy, voor eigen glorie koud,
 Maar blakend voor de leer, zijn' lippen toevertrouwd ;
 En moedig, als de telg van Izaï in 't hoeden
 Der lamm'ren van zijn stal, als leeuw en woudbeer woedden !

In liefde en dienstbetoon, waar ooit de noodkreet rees,
 Steeds vaardig tot de hulp die hy zijn' hoordren prees!
 Hoe zeer 't zijn rechterhand de flinker mocht bedekken,
 Zoo vaak hy haar tot hulp en redding uit mocht strekken,
 Toch brak de weldaad voort, hoe Kristlijk ook verheeld.
 En 't zijn die duizenden, met raad en troost bedeed,
 Die in den Leeraar, vriend en raads- en leidsman derven,
 Die thands verpletterd staan by dit zoo finartlijk sterven.
 Getuig gy, schaamle hut waar krankte of armoe treurt,
 Hoe vaak des grijsaarts taal den nood heeft opgebeurd;
 Hoe vaak hy u betrad om zegen uit te deelen!
 Wy weten 't, ja! daar zijn; (en hemel, ach hoe velen!)
 In wier gezin, verdeeld door wrevelzucht en twist,
 Zijn woord een scheurende echt met hemelsche invloed wist
 Te hoeden voor de breuk, en vrede deed herleven;
 De wederspannigheid, door trotschheid aangedreven,
 Deed bukken voor 't gezag; der Weeuw en Wezen recht
 Verweerde; en woest gefchil in oodmoed heeft geflecht.
 Ja, billijk is uw smart, die, diep ter neêr gebogen,
 De hand verdwijnen zaagt, zoo reê tot tranendroogen.
 Doch troost U! ja, hy weck van dees zoo rampvolle aard;
 Maar 't oog dat in geloof op zijn verplaatfing staart,
 Juich' die verwisling toe; hem is hy niet verloren!
 Nog troostend ziet hy neêr van uit de Hemelkooren!

En innig, als hy hier, door 's droeven finart geroerd,
 Hun beden voor den troon der Almacht heeft gevoerd,
 Pleit zijne ontbonden ziel nog voor d' op aard bedrukte
 Dien hy met woord en daad zoo vaak aan 't leed ontrukte!
 Gunt, gunt hem thands de rust van 't onverftoorbaar graf:
 Het dienstwerk was volbracht dat hem zijn Schepper gaf;
 Zijn hand ontving den palm na 't heerlijk zegevieren!
 O Wel hem, die als hy, getrouw in 't rentbestieren
 Den hem verleenden fchat vermeerde voor zijn Heer!
 Met kalmte legt hy 't hoofd ter lange doodrust neer,
 En, voor de komst gereed des meesters dien hy beidde,
 Wiens eer hy hier beneên met woord en daad verbreidde,
 Zal 't heil dat op hem wacht geen zielbedwelmingsfchijn,
 En 't jongst bazuingefchal hem geen verfchrikking zijn.

Ja! 't leven is een damp, een enkele fchim te noemen,
 En 's levens korte bloei verganklijk als de bloemen.
 Wy zien met elken dag, hoe ras die damp vergaat!
 Hoe regenvlaag en wind de bloem ter neder flaat!
 Zy is de nutfte bloem, die in die vliedende uren
 Den rijkften honingschat aan 't bietjen geeft te puren,
 Maar 't hart voor d'angel fluit als haar de wesp omzweeft;
 Niet zy die, trotsch op pracht, naar eer en voorrang ftreeft!
 Onwraakbaar roept de ftem van 't Hoofd der heilprofeeten,
 (Erken het, trotsche waan van 't ijdele zelfvermeten!)

„ Ons leven is als 't gras, dat uitspruit en verdort. ”
 Welzalig echter hy, die hier verkoren wordt
 Om 't nooit verderflijk zaad voor de eeuwigheid te zaaien!
 Eens, als het uur genaakt van de akkerooft te maaien,
 Zal tranen, bloed, en zweet, by d'arbeid uitgeplengd,
 Vergoed zijn door een heil waar nimmer smart in mengt.
 Waarom dan hem beweend, die ons is voorgetreden;
 Of — heeft niet ook zijn hand gezaaid voor 't hemelsch Eden?

Nog, dunkt my, ziet ons oog den achtbren grijsaart staan;
 Met de ernst van Gods gezant zijn oog ten hemel slaan;
 En, niet in weitsche taal noch opgefierde reden,
 Maar met die zalvingskracht die 't hart als wasch kan kneden,
 Zijn broedren by het flot des jaarkrings die verdween,
 Bewegen, om met hem in lof en dankgebeên
 Te naadren tot Gods troon — hen met bedwongen tranen
 Tot onderzoek van 't hart, het zondig hart, vermanen; —
 Om, eer het uur zal slaan, dat ras en onverwacht
 Den zondaar overvalt als roovers in de nacht,
 Te vlieden tot dien troon met needrig schuldbelijden,
 Op dat om Jezus bloed en bitter martelstrijden
 De schuld vergeven zij uit loutre heilgenâ;
 En 't zalig „ *'t Is volbracht,* ” geuit op Golgotha,
 Ons vrijspreek van de straf. — Wie ziet niet nog de ontroering
 Waarmede zijn veege mond in dankbre geestvervoering

Zijn hoorders achten deed op 's levens vloten duur?
 Ach, dachten we in dat oord, in dat vereeningsuur,
 Dat de Engel van de dood zoo na stond aan zijn zijde?
 Wie, die zich in zijn kracht en ijver toen verblijdde
 Vermoedde, dat zijn beê zijn laatsten jaarkring floot?
 Wie onzer dacht niet eer op eigen rasfe dood! —
 Ja 't woord was profecy, dat 's grijsaarts mond ontvloede;
 De drift was voorgevoel daar heel zijn borst van gloeide,
 Toen hy ons tegenriep, dat velen, daar vereend,
 Wellicht nog luttel tijds op de aarde was verleend.
 Hy - zelf is afgetreên, en, van die honderdtallen
 Die hingen aan zijn mond, hy (mooglijk) 't eerst van allen!
 ô Achten we op dat woord en blijv' die les ons by,
 Dat elke dag voor ons wellicht de laatste zij!

Wat zegt een tranenstroom, om zijn verlies te plengen!
 Neen: dat wy aan zijn naam een grootscher hulde brengen;
 Zijn nagedachtenis vereeren in ons hart;
 En 't woord dat door zijn mond zoo vaak verkondigd werd
 Bewaren, op den weg naar de onvergangbre kringen;
 Zoo vinden we eens hem weêr in 't koor der Hemelingen;
 Den herder, zoo getrouw, die ons tot Jezus riep,
 En in die blijde hoop des wederziens ontfliet!

K. W. BILDERDIJK.